

การปลูกผักกูด

ชื่อสามัญ : Paco fern, Small vegetable fern, Vegetable fern

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Diplazium esculentum* (Retz.) Swartz.

วงศ์ : Athyriaceae

ลักษณะของผักกูด

ผักกูดเป็นเฟิร์นชนิดหนึ่ง ที่สามารถนำมารับประทานเป็นผักได้ มีลำต้นเป็นเหง้าตั้งตรง ต้นที่เจริญเติบโตเต็มที่มีความสูงมากกว่า 1 เมตรขึ้นไป ก้านใบและใบปกคลุมด้วยเกล็ดสีน้ำตาลดำ ก้านใบมีสีออกดำ ใบมีสีเขียวอ่อนเมื่อแก่มีสีเขียวเข้ม ขอบใบหยักฟันเลื่อย ใบจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างตามอายุของต้น ใบมีลักษณะใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียวและสองชั้น ส่วนที่นำมาปรุงเป็นอาหารคือส่วนของ ฟรอนด์ (Frond) หรือก้านใบใหม่ที่โผล่ขึ้นมาจากลำต้น มีส่วนปลายม้วนงอ และส่วนปลายจะค่อยพัฒนาไปเป็นใบอ่อน และใบแก่ตามลำดับ

พันธุ์

ผักกูดมี 3 สายพันธุ์ ได้แก่

- สายพันธุ์อาหูน ลักษณะยอดใหญ่อวบ
- สายพันธุ์ห้วยลำหับ ลักษณะยอดสั้นกว่า ใบถี่เร็ว ใบเล็ก ใบถี่
- สายพันธุ์คลองเขาคราม ลักษณะยอดยาวใบใหญ่ ก้านใบห่าง

การปลูกและการดูแลรักษา

การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโต ก็สามารถปลูกผักกูดได้ทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยสภาพแปลงปลูกควรมีแสงแดดรำไร หรือมีการพรางแสง และควรมีแหล่งน้ำตลอดฤดูกาลเพาะปลูก

• การเตรียมดิน

ไถดินลึก 6-8 นิ้ว พลิกหน้าดินตากไว้ 7-10 วัน แล้วพรวนดินอีกครั้ง ปรับระดับดินให้สม่ำเสมอ คลาดเก็บเศษวัชพืชออกจากแปลง

• การเตรียมต้นพันธุ์

- เลือกต้นพันธุ์อายุ 1-3 ปี และทำการตัดแต่งกิ่งและใบ
- นำต้นพันธุ์ใส่ตะกร้า กระสอบปุ๋ย หรือภาชนะที่ระบายน้ำได้ดี วางไว้ในร่ม
- รดน้ำเช้า-เย็น เป็นเวลา 7 วัน ต้นพันธุ์จะแตกรากและยอดใหม่

• การปลูก

- ปลูกร่วมกับพืชชนิดอื่น เช่น กลั้ว เพราะรากกลั้วช่วยเก็บความชื้นให้กับดิน ใบช่วยพรางแสงแดด หรือปลูกในพื้นที่ว่างระหว่างไม้ผล ซึ่งจะช่วยพรางแสง กรองความร้อนได้ดี พร้อมให้น้ำระบบสปริงเกอร์เพิ่มความชุ่มชื้น
- ปลูกด้วยการพรางแสง ด้วยสแลนพรางแสง 50-70 % ให้มีความสูง 1.5-2 เมตร และให้น้ำระบบสปริงเกอร์เพิ่มความชุ่มชื้น

• วิธีการปลูก

- ขุดหลุมลึกประมาณ 6-8 นิ้ว รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก ปลูกต้นพันธุ์ 1 ต้นต่อหลุม ระยะปลูก 50 x 50 เซนติเมตร คลุมแปลงด้วยฟางข้าว หรือวัสดุคลุมดิน และทำการรดน้ำให้ชุ่ม

• การให้น้ำ

ให้น้ำด้วยระบบสปริงเกอร์ โดยหลังปลูก 1 เดือน ควรให้น้ำทุก 3-4 ชั่วโมง หลังจากนั้นให้น้ำวันละ 1 ครั้ง โดยเปิดระบบสปริงเกอร์ วันละ 10-15 นาที

• การใส่ปุ๋ย

- ต้นผักกูดอายุ 1 เดือน ใส่ปุ๋ยคอกประมาณ 1 กำมือ รอบโคนต้น
- ต้นผักกูดอายุ 3 เดือน ใส่ปุ๋ยคอกประมาณ 1 กำมือ รอบโคนต้น หรือใส่ปุ๋ยยูเรียผสมปุ๋ยสูตร 15:15:15 อัตรา 75 กิโลกรัมต่อไร่
- พ่นปุ๋ยอินทรีย์ชนิดน้ำ เดือนละ 1-2 ครั้ง

- การตัดแต่ง

การปลูกผักกูด หลังปลูก 1-2 เดือน ตัดแต่งใบแก่ด้านล่างออก โดยเหลือใบไว้ประมาณต้นละ 3 ใบ เพื่อให้ต้นได้แตกยอดอ่อน

- การป้องกันกำจัดแมลง

ผักกูดจะมีแมลงรบกวนน้อยแมลงที่สำคัญ คือ เพลี้ยไฟ จะระบาดในช่วงหน้าแล้ง การควบคุมโดยชีววิธีชีวภัณฑ์ที่แนะนำ คือ เชื้อรา บิวเวอร์เรีย บาสเซียนา (*Beauveria bassiana*)

- การเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวเมื่ออายุประมาณ 6 เดือน โดยเก็บส่วนที่เป็นยอดอ่อน ลักษณะส่วนปลายใบม้วนงอ
- ตัดยอดอ่อนความยาวจากปลายถึงโคน ประมาณ 30-40 เซนติเมตร ทำการตัดแต่งใบแก่หรือใบที่เสียทิ้ง

- การจำหน่าย

- จำหน่ายยอดอ่อนเป็นมัดหรือกำๆ ละ 20-50 บาท กิโลกรัมละ 100-150 บาท
- จำหน่ายต้นพันธุ์ ต้นละ 3-8 บาท

- ผลผลิต

- ปีที่ 1 ผลผลิตประมาณ 200 กิโลกรัมต่อไร่
- ปีที่ 2 เป็นต้นไป ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึง 3,500 กิโลกรัมต่อไร่